

Nr 12.

Första kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring av gällande persontaxor på statens järnvägar.

I en inom första kammaren väckt, till dess allmänna beredningsutskott hänvisad motion, nr 354, har herr *Hermansson, Herbert* m. fl. hemställt, att riksdagen måtte besluta uttala sig för sådan ändring av gällande persontaxor på statens järnvägar, att å järnvägslinjer, där veckoslutsbiljetter införts, samma rabattsystem tillämpas mellan samtliga stationer och i båda riktningarna.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har tagit del av yttrande från järnvägsstyrelsen över en inom andra kammaren väckt likalydande motion.

Styrelsen anför bl. a.: Civila veckoslutsbiljetter med i motionen angiven giltighetstid och prisberäkning tillhandahållas för närvarande i 83 stationsförbindelser vid statens järnvägar. I övervägande antalet fall gälla biljetterna från stad till land och åter, men av nämnda antal gälla 14 även i omvänd riktning. De civila veckoslutsbiljetter, som för närvarande finnas inrättade, ha i flertalet fall tillkommit under mellankrigsperiodens senare del, då järnvägarnas persontrafik visade vikande tendens. Styrelsen fann sig då böra tillmötesgå framställda anspråk på reselättnader i omtyckta och frekventerade stationsförbindelser, i vilka veckoslutsbiljetterna kunde beräknas verka stimulerande till ökad järnvägstrafik. Under senaste krigsperioden ha inga nya veckoslutsbiljetter tillkommit och efter kriget ha endast smärre justeringar vidtagits. På grund av persontrafikens starka ansvällning och härigenom uppkommen brist på rullande materiel har styrelsen nämligen sett sig nödsakad att iakttaga största försiktighet i fråga om reseformer, som stimulera persontrafiken vid veckoskiftena. Med hänsyn till nämnda omständigheter måste styrelsen ställa sig betänksam till motionärernas förslag om ökade reseförmåner vid veckosluten.

Styrelsen inser väl motionärernas omtanke om landsbygdens folk i detta avseende men måste likväl ur de järnvägsekonomiska synpunkter, som styrelsen har att företräda, och jämväl med hänsyn till de allvarliga konsekvenserna i andra hänseenden anse motionärernas förslag som alltför vittgående.

Under efterkrigstiden ha många förslag om persontaxorna och gestaltningen av de allmänna nedsättningarna i persontrafik varit uppe till behandling inom styrelsen. Det har därvid ansetts nödvändigt att hela frågan om

persontaxans anpassning till kostnads- och tidsutvecklingen blir föremål för en grundlig utredning. Styrelsen erinrar om att Kungl. Maj:t den 16 januari 1948 tillsatt en kommitté, 1948 års järnvägstaxekommitté, med uppdrag att utreda hithörande förhållanden. På grund därav bör frågan om civila veckoslutsbiljetter icke utbrytas ur det stora sammanhanget om persontaxans och nedsättningsväsendets utformning.

Utskottet vill i likhet med järnvägsstyrelsen framhålla, att järnvägsekonomiska överväganden måste vara utslagsgivande vid bedömandet av det spörsmål motionärerna upptagit. Ur rättvisesynpunkt kunna anmärkningar riktas mot att veckoslutsbiljetter i övervägande antalet fall komma stadsbor till godo, medan landsbygdens befolkning endast i ringa utsträckning gynnas med sådana. Emellertid har införandet i viss omfattning av veckoslutsbiljetter och övriga nedsättningar i taxorna för persontrafik sin motivering i järnvägsekonomiska synpunkter. Frågan om persontaxans anpassning till kostnads- och tidsutvecklingen har ansetts tarva en grundlig utredning och 1948 tillsattes av Kungl. Maj:t en särskild järnvägstaxekommitté med uppdrag att företaga en sådan utredning. Då frågan om veckoslutsbiljetter enligt utskottets mening icke lämpligen bör utbrytas ur det större sammanhanget om persontaxans utformning, får utskottet hemställa,

att motion nr 354 ej måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 mars 1950.

På utskottets vägnar:

BERNHARD NÄSGÅRD.

Närvarande: herrar Näsgård, Sandberg, Birger Andersson, Ernst Hjalmar Nilsson, Lundqvist, Osvald, Johannesson, Göranson, Hesselbom, Karl Persson, Hjalmar Nilsson och Nyström.
